UDSKRIFT AF PROTOKOLLEN
FOR
OVERTAKSATIONSKOMMISSIONEN
FOR NORD- OG VESTSJÆLLAND

TS82001-00039

Spørgsmål om formandens habilitet i sag for Taksationskommissionen for Nordsjælland I og I vedrørende omlægning af privat fællesvej over matr.nr. 1 **, Hørsholm by, Hørsholm.**

Overtaksationskommissionen for Nord- og Vestsjælland har i denne sag bestået af formand, kontorchef, cand.jur. Bo Tarp, de af Transportministeriet udnævnte faste medlemmer af kommissionen Knud Birk Iversen og Preben Birch samt Erling Rørdam og Tue Tortzen, der af formanden er udtaget fra den af kommunerne udarbejdede liste over kommunale medlemmer af kommissionen.

Kommissionsmedlem Erling Rørdam har erklæret sig inhabil under henvisning til sine relationer til såvel Taksationskommissionens formand, Charlotte Meincke, som Lodsejer 1 og Lodsejer 2 . Erling Rørdam har på denne baggrund ikke deltaget i drøftelse og votering i sagen.

Protokollen blev ført af fuldmægtig, cand. jur. Oscar Lica Larsen, Taksationssekretariatet.

Nærværende sag er behandlet skriftligt, idet sagens parter

Hørsholm Kommune ved advokat Pia Lisbeth Nielsen, WSCO Advokatpartnerselskab, og

lodsejerne Lodsejer 1 og Lodsejer 2 ved advokat Mikael Bernhoft, Moltke-Leth Advokater

ved Taksationssekretariatets mail af 11. januar 2018 er anmodet om indlæg vedrørende Taksationskommissionens kendelse af 11. maj 2017, som er foranlediget indbragt for Overtaksationskommissionen af advokat Pia Lisbeth Nielsen ved brev af 2. juni 2017.

Advokat Pia Lisbeth Nielsen har på vegne af Hørsholm Kommune i mail af 18. januar 2018 meddelt følgende:

"Jeg kan i det hele henvise til anbringenderne i min klage og i mine øvrige indlæg/skrifter i relation til formandens afgørelse om habilitet, som er fremlagt for Overtaksationskommissionen – og de grunde, der er angivet heri. Jeg skal i forhold til advokat Mikael Bernhofts behandling af det helt tilfældige forhold, at formandens mand ikke længere har sæde i kommunalbestyrelsen henvise til min mail til Taksationssekretariatet af 15. december 2017. Jeg skal fastholde, at Formanden til trods for min klage over habiliteten forsøgte at beramme sagen til behandling i september 2017 via indkaldelse fra en retssekretær ved Københavns byret. Indkaldelsen blev fremsendt søndag den 4. juni 2017.

Det må lægges til grund, at forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 5 og retsplejelovens § 61, angiver den samlede ramme for skønnet; nemlig at der ikke må foreligge nogen former for omstændigheder, der kan vække tvivl om formandens/dommerens upartiskhed.

Jeg skal fastholde, at det også i en taksationsproces skal sikres at medlemmer af kommissionen og sagkyndige ikke er inhabile i retsplejelovens § 61s forstand. Dette må også gælde formanden i denne taksationsproces.

Det må lægges til grund, at formanden ud fra beskrivelsen i rpl § 61 har været inhabil.

Højesteret har i en sag fra 2014 fastlagt følgende forståelse af retsplejelovens § 61:

"...ingen må handle som dommer i en sag, hvis der foreligger omstændigheder, som er egnet til at rejse tvivl om dommerens fuldstændige upartiskhed. Herved indgår et dobbelt formål, nemlig dels at undgå en reel risiko for, at afgørelsen i den konkrete sag påvirkes af uvedkommende hensyn, dels at undgå, at der hos parterne eller omverdenen opstår mistillid til upartiskheden hos de dommere, der skal medvirke i sagen."

Jeg skal fastholde, at det er Hørsholm Kommunes opfattelse, at formanden ikke har foretaget et skøn, der ligger inden for rammerne af forvaltningslovens § 3 eller retsplejelovens § 61. At undgå en risiko for, at afgørelsen i den konkrete sag påvirkes af uvedkommende hensyn og at undgå, at der hos parterne eller omverdenen opstår mistillid til upartiskheden hos de personer, der skal træffe afgørelse, er i mine øjne et endog meget sagligt formål. Jeg skal ikke undlade at påpege, at formandens afgørelse og formandens efterfølgende skrivelser i forbindelse med min klage har et ikke neutralt sprogbrug som ikke understøtter, at formanden har været upartisk.

Inhabiliteten kan ikke repareres af den helt tilfældige omstændighed, at formandens mand ikke opnåede genvalg. Formandens mand må med al sandsynlighed antages fortsat at være aktiv i samme parti og i den lokale partiafdeling. Det er også min opfattelse, at den konstaterede inhabilitet ikke kan repareres som følge af den retorik, som formanden har valgt anvende i sin kendelse og senere indlæg. De yderst personlige anbringender forekommer ikke at være upartiske og kan kun bibringe den opfattelse, at der ikke kan opnås en upartisk behandling i sagen som følge af, at kommunen har tilladt sig at klage over den dokumenterbart juridisk forkerte kendelse.

Jeg skal derfor fastholde min påstand om, at formanden skal vige sit sæde til fordel for en af trafikministeriet særligt udpeget "sætte"formand."

Advokat Mikael Bernhoft har på vegne af Lodsejer 1 og Lodsejer 2 i mail af 17. januar 2018 meddelt, at han kan henholde sig til Taksationskommissionens kendelse af 11. maj 2017 med de heri anførte grunde – med tilføjelse om, at kommissionsformandens mand tilmed ikke længere har sæde i kommunalbestyrelsen. Mikaels Bernhoft har herudover anført: "Jeg kan i det hele ikke få øje på, at der i denne sag er et sagligt grundlag for min kollegas habilitetsindsigelser".

Taksationskommissionen (ved formanden) har den 11. maj 2017 afsagt følgende kendelse:

"Kommissionen bestod af formanden, dommer Charlotte Meincke. Ingen var indkaldt eller mødt.
Der fremlagdes indbringelsesskrivelse af 17. juni 2015 fra Hørsholm Kommune med klageskrivelse af 13. maj 2015 fra advokat Mikael Bernhoft på vegne Lodsejer 1 og Lodsejer 2 .

Der fremlagdes endvidere advokat Mikael Bernhofts brev af 17. oktober 2016 med bilag 1- 2, advokat Pia Lisbeth Nielsens "svarskrift" af 2. november 2016 med bilag A-D på vegne Hørsholm Kommune, advokat Mikael Bernhofts brev af 15. november 2016 med bilag 3, advokat Pia Lisbeth Nielsens "replik" af 16. december 2016, advokat Mikael Bernhofts brev af 10. januar 2017 med bilag 4 samt advokat Pia Lisbeth Nielsens "processkrift 1" af 1. marts 2017.

Hørsholm Kommune har nedlagt påstand om, at kommissionens formand "overlader sædet til en anden dommer" under sagens behandling på grund af inhabilitet.

Lodsejer 1 og Lodsejer 2 har protesteret herimod. Der afsagdes

KENDELSE:

Hørsholm Kommune har anført, at Taksationskommissionens formand er bosiddende i Hørsholm Kommune og gift med en konservativ byrådspolitiker i samme kommune. Det er endvidere anført, at den ene af klagerne, Lodsejer 2 , ligeledes er konservativ byrådspolitiker i samme kommune, hvorfor formandens ægtefælle og klageren "i overvejende grad antages at dele partifarve og udsyn i forhold til kommunens afgørelser og beslutninger". Under henvisning til forvaltningslovens§ 3, stk. 1, nr. 2 og nr. 5, har Hørsholm Kommune gjort gældende, at en afgørelse fra Taksationskommissionen under deltagelse af formanden "vil kunne angribes eller betvivles, idet det må antages, at det ikke på objektiv vis kan afvises, at de for dommeren nære relationer til lokalpolitiske interesser og selve den politiske proces i kommunen har indvirket på sagens afgørelse".

Klagerne har anført, at Hørsholm Kommunes habilitetsindsigelse, der først er fremkommet på et sent tidspunkt af sagen, er både grundløs og uholdbar. Klagerne har gjort gældende, at spørgsmålet om en parts partifarve er den samme som formandens eller formandens nærmestes partifarve er irrelevant for bedømmelsen af formandens habilitet. Det bestrides, at der skulle foreligge fare for, at formanden på denne baggrund kan blive påvirket af uvedkommende hensyn, jf. forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 2. Formanden kunne for så vidt siges at være lige så tæt forbundet med Hørsholm Kommune via ægtefællens sæde i kommunalbestyrelsen, hvilket klagerne dog ikke har fundet grundlag for at påberåbe sig. Det bestrides, at der skulle foreligge inhabilitet for formanden på grund af dennes bopæl i Hørsholm Kommune

Allerede fordi der i lov om offentlige veje§ 105, stk. 2, alene stilles krav om, at Taksationskommissionens formand har juridisk kandidateksamen eller tilsvarende juridiske kvalifikationer, kan Hørsholm Kommunes påstand om, at sagen skal overlades til en anden dommer, ikke tages til følge.

Der findes ikke at foreligge inhabilitet ved, at formanden bor i samme kommune som sagens parter.

Kommunalbestyrelsen er Hørsholm Kommunes øverste besluttende myndighed. Kommunalbestyrelsen består af 19 medlemmer, hvoraf de 8, herunder borgmesteren, Lodsejer 2 og formandens ægtefælle er medlemmer af Det Konservative Folkeparti. Formandens ægtefælle har på intet tidspunkt været involveret i nærværende sags behandling i kommunen.

Herefter, og da Hørsholm Kommune ikke har godtgjort, at formandens ægtefælle skulle have en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald, ligesom der ikke i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om formandens upartiskhed,

bestemmes:

Taksationskommissionens formand, Charlotte Meincke, viger ikke sit sæde under nærværende sags behandling. ”

Advokat Pia Lisbeth Nielsen har i brev af 2. juni 2017 bl.a. anført følgende vedrørende den afsagte kendelse:

”Det må afvises, at vejlovens § 105, stk. 2, som formanden underforstået angiver som basis for formandens habilitetsvurdering rummer nogen former for regulering heraf.

§ 105 fastlægger alene et krav om uddannelsesniveauet for formanden for en taksationskommission og er således en kompetenceregel og ikke en habilitetsregel.

Retsplejerådet har antaget, at en taksationskommission er en offentlig myndighed - og dermed bundet af de almindelige forvaltningsretlige regler.

Habilitet er i forvaltningsloven behandlet i lovens § 3:

"§ 3

1. *Den, der virker inden for den offentlige forvaltning, er inhabil i forhold til en bestemt sag, hvis vedkommende selv har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er eller tidligere i samme sag har været repræsentant for nogen, der har en sådan interesse,*

2. ***vedkommendes ægtefælle,*** *beslægtede eller besvogrede i op- eller nedstigende linje eller i sidelinjen så nær som søskende- børn eller andre nærtstående har en* ***særlig personlig*** *eller økonomisk interesse i sagens udfald* ***eller er repræsentant for nogen, der har en sådan interesse,***

3. ***vedkommende deltager*** *i* ***ledelsen af eller*** *i* ***øvrigt har en nær tilknytning til et selskab, en forening eller en anden privat juridisk person, der har en særlig interesse*** *i* ***sagens udfald,***

4. *sagen vedrører klage over eller udøvelse af kontrol- eller til- synsvirksomhed over for en anden offentlig myndighed, og ved- kommende tidligere hos denne myndighed har medvirket ved den afgørelse eller ved gennemføre/sen af de foranstaltninger, sagen angår, eller*

5. *der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om vedkommendes upartiskhed."*

Efter§ 8, stk. 3 i bekendtgørelse af 27. november 2015 om taksationskommissioner og overtaksationskommissioner har formanden til opgave at påse, at ingen af de udpegede medlemmer af kommissionen eller sagkyndige der inddrages i sagsbehandlingen er inhabile efter retsplejelovens § 60, stk. 1, og § 61.

§ 60 er mindre relevant i denne sag, men § 61 lyder som følger:

"§ ***61.*** *Ingen må handle* som *dommer i en sag, når der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at rejse tvivl om dommerens fuldstændige upartiskhed."*

Vurderingen af habilitet beror således på en skønsmæssig afvejning, der inddrager de hensyn, der er nævnt i forvaltningsloven og retsplejeloven.

Forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 5 og retsplejelovens § 61, der finder anvendelse på Taksationskommissioners medlemmer og sagkyndige, har et identisk indhold. [..]

Formanden for Taksationskommissionen i nærværende sag er, udover at være dommer i Københavns byret, bosiddende i Hørsholm Kommune og gift med en konservativ by- rådspolitiker, der er indvalgt i kommunalbestyrelsen i Hørsholm Kommune.

I den konkrete sag er klageren - der altså klager over Hørsholm Kommunes beslutning i en sag om omlægning af en privat fælles vej - også indvalgt konservativ byrådspolitiker i kommunalbestyrelsen i Hørsholm Kommune.

Formandens mand er allerede derfor i kommunens optik ***''nogen, der har en særlig "personlig" og/eller økonomisk interesse"*** i sagens behandling, jf. forvaltningslovens
§ 3, stk. 1, nr. 2.

Dette også selv om formandens mand ikke direkte har deltaget i behandlingen af sagen. Der kan således ikke herske tvivl om, at kommunen som part i sagen (og dermed også majoriteten af byrådspolitikere i byrådet, der i Hørsholm Kommune har tilhørsforhold til det konservative Folkeparti) har en særlig interesse i sagens udfald.

Det må derfor lægges til grund, at formandens mand deltager i den politiske ledelse af en "juridisk person", der har en særlig interesse i sagens udfald, jf. § 3, stk. 1, nr. 3.

Derudover må det lægges til grund, at formandens mand og klageren i overvejende grad kan antages at have en relation, idet de deler partifarve og udsyn på kommunalpolitikken. Det må således med stor grad af sandsynlighed lægges til grund, at offentligheden/omverdenen vil antage, at klageren og formandens mand har en tættere relation, end hvis de ikke havde samme partifarve eller var hinanden fuldstændigt ubekendt – og at der allerede som følge af denne relation vil være berettiget tvivl om formandens uaf-hængighed og upåvirkelighed.

Det er noteret, at formanden uden videre begrundelse subjektivt afviser, at der foreligger forhold der kan vække tvivl. Dette uden at forholde sig til det dobbelte formål som forvaltningsloven og retsplejeloven opstiller om habilitet; at undgå den reelle risiko for, at afgørelsen i den konkrete sag påvirkes af uvedkommende hensyn og at undgå, at der hos parterne og omverdenen opstår mistillid til upartiskheden hos de dommere, der skal medvirke i sagen.

Det må lægges til grund, at formandens relationer til parterne i sagen indebærer en **reel** risiko for, at der hos parterne og hos omverdenen kan opstå mistillid eller rejses tvivl om upartiskheden hos formanden.

Hvis formanden fremtidigt træffer afgørelse til fordel for klageren vil omverdenen kunne tro, at dette skyldes en (politisk og/eller personlig) relation til klageren.

Og omvendt, hvis formanden giver kommunen ret vil omverdenen kunne tro, at der var tale om et kommunalt bestillingsarbejde.

Ingen af parterne er tjent med denne mistillid til en senere afgørelse fra Taksationskommissionen. Særligt ikke, da sagen endnu ikke er berammet eller taget under behandling. Tilsyneladende er de øvrige medlemmer af kommissionen ikke engang udpeget endnu.

Med henvisning til forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 2, 3 og 5, og retsplejelovens § 61, er det kommunens opfattelse, at uanset udfaldet af en afgørelse fra Taksationskommissionens formand i den konkrete sag, så vil en afgørelse fra Taksationskommissionen kunne angribes eller betvivles.

Det er således ikke med afgørelsen objektivt og probat afvist, at de for formanden og hendes mand nære relationer til lokalpolitiske interesser og den politiske proces i kommunen eller relationer til klageren kan indvirke eller har indvirket på sagens afgørelse.

Denne risiko eller mistillid til formandens upartiskhed, der allerede nu eksisterer, indebærer, at formanden bør vige sædet i det mindste i den konkrete sag - men antageligt i samtlige sager, hvor Hørsholm Kommune er part i en taksationsproces.

Formalitetsmangler ved afgørelsen

Efter bekendtgørelsen om nr. 1413 af 27. november 2015 om Taksationskommissioner og Overtaksationskommissioner kan der alene træffes afgørelser af den samlede taksationskommission.

Dog træffer formanden efter bekendtgørelsens § 7 på kommissionens vegne afgørelser om afvisning af realitetsbehandling af klager, som er fremsat for sent eller uden fornøden klageberettigelse.

Det må således med bekendtgørelsens § 7 lægges til grund, at spørgsmål om medlemmer - herunder formandens - habilitet alene kan træffes af en samlet kommission. Dette er ikke sket i nærværende tilfælde, hvorfor afgørelsen allerede herfor bør under- kendes af Overtaksationskommissionen.

Forvaltningsretligt er det utænkeligt, at den person, der bliver udfordret på et spørgsmål om habilitet, selv kan træffe afgørelse i spørgsmålet. Dette må også tilfældet ved Taksation efter vejloven, idet forvaltningsloven finder anvendelse for Taksationskommissionens virksomhed.

Det burde således ikke være den, der reelt udgør risikoen for at afgørelsen i den konkrete sag påvirkes af uvedkommende hensyn eller kan vække mistillid til upartiskheden af taksationskommissionsinstituttet og kommissionens afgørelser, der træffer afgørelse om spørgsmålet. ”

Advokat Mikael Bernhoft har i sit indlæg af 10. januar 2017 for Taksationskommissionen blandt andet anført følgende:

”Min kollegas indsigelse om, at dommeren er inhabil, fordi dommerens mand og klageren (den mandlige part).... i *overvejende grad antages at dele partifarve og udsyn* ...er grundløs og uholdbar.

En parts partifarve er helt og aldeles irrelevant for bedømmelsen af om en dommer er inhabil habilitet, og det uanset om dommeren - eller dommerens nærmeste - måtte dele samme partifarve.

Jeg står helt uforstående overfor, at min kollega kan være af den oprigtige mening, at der er fare for, at en byretsdommer/taksationsformand på denne baggrund kan blive påvirket af uvedkommende hensyn jf. forvaltningslovens§ 3 stk. 2.

Taksationsformanden rejste af egen drift rejst spørgsmålet om inhabilitet overfor klageren, fordi dommerens ægtefælle via sit sæde i kommunalbestyrelsen for så vidt kan siges at være tæt forbundet med klagerens modpart.

Dette gav imidlertid intet grundlag for påberåbelse af inhabilitet fra klagerens - endsige kommunens - side.

At taksationsformanden har bopæl i kommunen kan selvsagt heller ikke forårsage inhabilitet.

Hertil kommer, at taksationsformanden ved brev af 4. oktober 2016 for en ordens skyld netop bekræftede, at ingen af parterne gjorde inhabilitet gældende.

Indsigelsen herom - som fremkommer mere end et år efter, at taksationskommissionen har påbegyndt sit arbejde – må herefter afvises som grundløs og uholdbar. ”

Efter skriftligt at have drøftet og voteret sagen afsagde Overtaksationskommissionen følgende

KENDELSE

Overtaksationskommissionen bemærker, at inhabilitetsreglernes baggrund er det grundlæggende krav om saglig forvaltning. Forebyggelse af konkrete afgørelser af usaglig karakter som følge af særlige, personlige interesser er reglernes egentlige mål. For at forstærke denne forebyggelse går man imidlertid det skridt videre at opstille forbud mod en række situationer som ikke med sikkerhed ville føre til konkret usaglige afgørelser, men som i sig selv kan indeholde en mere abstrakt risiko herfor – eller i hvert fald af omverdenen kunne opfattes som risikable og dermed nedbrydende for tilliden til myndighederne. [1]

Ved vurderingen lægger Overtaksationskommissionen vægt på oplysningerne om taksationskommissionsformandens afledte relationer til parterne. Det fremgår, at formandens ægtefælle på

[1] Forvaltningsret, Jurist- og Økonomforbundets forlag, 2. udgave s. 252-253

afgørelsestidspunktet var konservativt indvalgt kommunalbestyrelsesmedlem i Hørsholm Kommune. Lodsejer Lodsejer 2 var på afgørelsestidspunktet ligeledes konservativt indvalgt kommunalbestyrelsesmedlem i kommunen. Omlægningen af den private fællesvej blev foretaget af kommunen som anlægsmyndighed.

Overtaksationskommissionen vurderer, at formand Charlotte Meincke er inhabil, fordi hendes ægtefælle på afgørelsestidspunktet repræsenterede kommunen, som har en særlig interesse i sagens udfald, jf. forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 2 og 3, og retsplejelovens § 61.

Overtaksationskommissionen er opmærksom på, at formand Charlotte Meinckes ægtefælle ikke deltog i sagens behandling i kommunen. Overtaksationskommissionen vurderer imidlertid, at, uanset dette forhold taler imod en påvirkningsrisiko, kan en påvirkningsrisiko efter en generel vurdering ikke udelukkes.

Desuden vurderer Overtaksationskommissionen, at den omstændighed, at formandens ægtefælle og lodsejer Lodsejer 2 var konservative partifæller og begge indvalgte kommunalbestyrelsesmedlemmer, er egnet til at vække tvivl om formand Charlotte Meinckes fuldstændige upartiskhed.

Det forhold, at formand Charlotte Meinckes ægtefælle ikke opnåede genvalg ved kommunalvalget i november 2017, vurderes ikke at kunne føre til andet resultat.

Herefter

b e s t e m m e s:

Taksationskommissionen for Nordsjælland I og II skal lade en "sættekommission" træffe afgørelse i sagen vedrørende klage over omlægning af privat fællesvej over matr.nr. 1 , Hørsholm by, Hørsholm**.**

Hørsholm Kommune betaler omkostningerne ved kommissionernes virksomhed, jf. § 111, stk. 2, i lov om offentlige veje (vejloven).

Bo Tarp

Preben Birch **Knud Birk Iversen** **Tue Tortzen**

Udskriftens rigtighed bekræftes

Viborg, d. 8. marts 2018



Oscar Lica Larsen

Klagevejledning:
Ovenstående afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed. Eventuelt søgsmål vedrørende sagen skal i henhold til 121, stk. 1, i lov om offentlige veje anlægges mod modparten i sagen inden 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt.